VŠMU

LAB KAPLNKA

BEZKYSLÍKOVCE

LARS: Prepáč... Ospravedlňujem sa.

MAG: Za čo sa mi ospravedlňuješ? Bože, aký som unavený... Zajtra budem celkom oťapený. Chceš sa mi hádam ospravedlniť za to, že si mal život, ktorý si vraj tak nenávidel? Môžeš sa mi za to vôbec ospravedlniť? Je to vôbec možné prepáčiť? Ospravedlňuješ sa mi...

LARS: Nechcel som to povedať.

MAG: Možno si nechcel. Neviem, čo si vlastne naozaj myslíš. Aj keď si to nechcel povedať, myslíš na to... si tam.

LARS: Nemyslím.

MAG: Myslíš, myslíš.

LARS: Prosím ťa, nehovor takto.

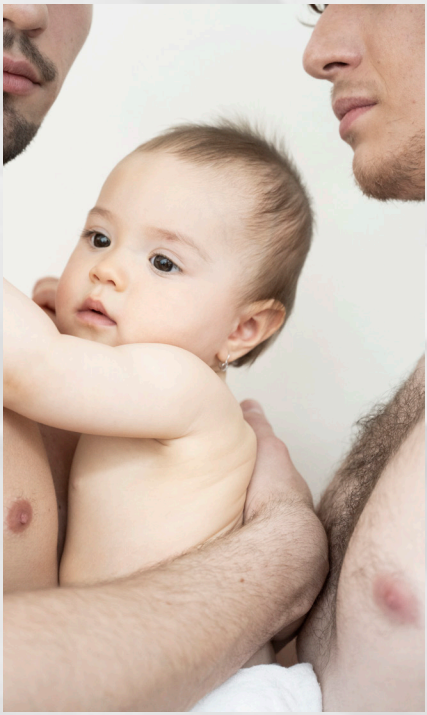
MAG: Myslíš, že ja vidím do tvojej hlavy? Ja neviem, či si spokojný, či toto všetko chceš, chcel si...

LARS: Predsa vieš.

MAG: Presne som si vedel predstaviť tie tvoje sny. Tak pekne si mi o nich rozprával akoby som videl film. A keď som uvidel tie sny, áno, tak zblízka... Snažím sa robiť všetko, aby som ich uskutočnil, aby sa naplnili.

LARS: Ja...

MAG: Stále si opakoval, opakuješ, že už štyri roky, celé štyri spoločné roky sa cítiš, akoby si vstal z mŕtvych. A už pol roka, odkedy sme tu s...Vieš čo? Dám jej trochu napiť. Prines mi, prosím ťa, fľašku. Už som to pripravil, s vodou a vitamínmi. Malá sa trošku napije... je tu strašne sucho.

Ingmar Villqist (*1960)

Súčasný poľský dramatik, vlastným menom Jarosław Świerszcz, si zvolil škandinávsky pseudonym Ingmar Villqist. Môžeme to pokladať za autorský manifest – Sever pre neho nie je zemepisný, ale emocionálny. Miesto, kde po dlhej zime prichádza krátke, horúce a búrlivé leto, počas ktorého dlho skrývané emócie prepukajú s dvojnásobnou, často ničivou silou.[1]

Jeho život je pretkávaný rôznymi absurdnými zážitkami – od obsesie ponorkami (nie len tými psychickými) až po vyplatenie honoráru vo forme kyslej kapusty. Jeho tajomný začiatok kariéry pod pseudonymom lemovalo exponenciálne inscenovanie jeho jednoaktoviek, ktoré prevýšilo na niekoľko sezón uvádzanie slávnych mien ako Mrożek, Różewicz a Głowacki.

Zanietenosť pre výtvarné umenie, spravidla expresionistické a kritické umenie, vytvorila vo Villqistovi túžbu pátrať po podstate života v defektoch. Na rozdiel od kritického umenia sa poľský dramatik odkláňa od defektov tela a zameriava sa na emocionálne poruchy. Okrem cyklu *Bezkyslíkovce* píše ďalšie dramatické texty ako *Oskar a Ruth, Helverova noc* alebo *Preparáty.*

Fotka:
https://kultura.trojmiasto.pl/Ingmar-Villqist-odpowiada-na-zarzuty-n43331.html#gallery1photo40035

[1]Roman Pawlovski (preklad: Jozef Marušiak) v doslove *Hry Ingmar Villqist.*

Cyklus Bezkyslíkovce

Cyklus *Bezkyslíkovce* sa skladá zo šiestich mini-drám – *Kocka tuku s hrozienkami, Bezkyslíkovce, Fantóm, Cinkvajs (Zinková bieloba), Bez názvu (Ohne Titel)* a *Lemury* – napísaných na prelome druhého tisícročia.

Villqist zobrazuje osamelé osoby z marginalizovaných skupín, ktorých príbehy naprieč cyklom prepája. Postavám dáva rovnaké mená, usádza ich na rovnaké miesta, a tým vytvára vlastné multiverzum. Avšak sám autor vyvracia možnosť, že by jeho postavy mohli byť prepojené a že by jeho príbehy boli nadväzné. Toto tvrdenie sa dá pokladať za ďalšie tajomstvo, ktoré okolo seba a svojich drám Villqist vytvára.

Jeho postavy majú taktiež svoje „tajomstvá", ktoré sú uložené v sieťach lží. **Siete spriadali pomaly a precízne ako pavúky.** Sú na pohľad krásne, pevné a tkané tak nahusto, že cez nich nepreletí ani tá najmenšia mucha. Táto pomyselná mucha ostane prilepená na sieti. Nikým nezjedená. Hmýri sa a vrtí v snahe odletieť preč, no ubúda jej sila na kladenie odporu. Pomaly začne zabúdať, že jej je nepohodlne a nakoniec sa stane aj ona sama sieťou. Jeho postavy trpia stáleprítomnými muchami, ktoré na nich trepotajúc sa hľadia z horúcej šálky pokojnej rannej kávy. Do kávy musia pridať cukor, aby rozvírili zožltnutý obraz z minulosti. **Trpia, pretože sú sami muchami. Muchami, ktorým môže byť jedno mávnutie rukou osudným. A jedno mávnutie rukou sa môže stať mnohými.**

V krajine, v ktorej je dýchanie privilégiom.

Aktuálna spoločenská, kultúrna a politická situácia v našej krajine vytvára pocit ohrozenosti. Týmto pocitom si po posledných správach prechádza celé občianstvo. **Bez výnimky.** Občianstvo rozdelené na nespočítateľné množstvo názorov, ktoré zdanlivo nedokážu žiť v harmónii. Prvý názor ubližuje druhému, druhý tretiemu, tretí prvému aj štvrtému... Nadobudli sme presvedčenie, že otázka môže byť len ofenzívna a odpoveď defenzívna. Pristihli sme sa pri nekonečnom boji o nežijúcu pravdu. Pretože pravda, ktorá žije, sú ľudia okolo nás. No v momente, keď sa za názor dosadí zbraň, pravda umiera. **A tak Slovensko zistilo, že pocit ohrozenosti nediskriminuje.**

Máloktorý mladý človek si dokáže predstaviť mať dieťa. Neprajné ekonomické podmienky, záväzok a zodpovednosť akej ešte nikdy nečelil, ekologická kríza a globálne otepľovanie. Všetky tieto myšlienky majú spoločného menovateľa – **nevyhovujúce prostredie na výchovu dieťaťa vo svete nevychovaných dospelých.** Chceme a potrebujeme spoločne vytvárať bezpečné prostredie, v ktorom naša identita nebude našou slabosťou. Prostredie, v ktorom **naše deti naučíme, že milovať je bezpečné, aj keď nás to robí zraniteľnými.**

Naším snom pre našu krajinu je vytvoriť bezpečné prostredie pre všetkých. Prostredie, v ktorom môžeme riešiť každodenné, pravdivé a ľudské problémy bez strachu. Strachu z odsúdenia, strachu z osobnej nedostatočnosti, existenciálneho strachu z toho, že sme menej ľuďmi, ak sme, kým sme. Nechceme prostredie, v ktorom sa pod menom domnelej lásky a prijatia predstaví len strach z opustenia, zlyhania alebo priznania k lžiam. **Chceme prostredie, v ktorom sa môžeme spoločne učiť pochopeniu.** Prostredie, v ktorom sa nájde čas na láskavé vypočutie. Prostredie, v ktorom nebude nutné meniť presvedčenia druhého len preto, lebo to naše je jediným správnym. Prostredie, v ktorom sa prvý, druhý, tretí aj štvrtý prijmú navzájom.

LARS a MAG

Pracujúci otec Lars a bývalý tanečník, teraz otec na otcovskej dovolenke Mag čelia rovnakým ťažkostiam ako iné páry z nášho okolia. Pochybujú o svojej hodnote, o vzájomnej dôvere, o hraniciach trpezlivosti seba aj toho druhého. Lars sa snaží prekonať konštante pretrvávajúcu, no tolerovateľnú nespokojnosť, ktorú pociťuje vo vzťahoch. Mag sa pokúša o emocionálny perfekcionizmus v domácnosti, no jeho prchká a vystrašená povaha mu v tom vytrvale bráni. Spoločne sa stretávajú v spomienkach na láskavé okamihy, ktorých sa v krízových momentoch pridŕžajú. **Pridŕžajú sa ich až prisilno, dusia ich, žmýkajú a v ústach zostáva sucho.**

Pár pozorujeme počas jednej bezsennej noci, v ktorej sa ich spomienky konfrontujú s realitou. Práve kvôli neustálemu žmýkaniu láskavých spomienok sa začnú dávať detaily do súvislostí a siete tajomstiev sa mávnutím ruky pretrhávajú. Lars si žmýka citrón do pohára. Smädí po pochopení, no cíti sa nevypočutý, neprijatý. Má dojem, že si nedokáže udržať akýkoľvek typ vzťahu a opakuje chyby, za ktoré sa nemá príležitosť ospravedlniť. Mag žehlí Larsovi košele do práce. Vyrovnáva a uhládza realitu, aby sa vyhol konfrontácii s vlastnými pochybnosťami. Mení tému, je vyhýbavý, no stále v strehu, pripravený reagovať.

Lars a Mag sú ako dve strany mince hodenej do vzduchu. Minca sa točí a točí a točí... A až príde ráno, minca dopadne. Aká je pravdepodobnosť, že sa neprikloní ani na jednu stranu, balansujúc na hrane? **A čo ak je práve minca bez tiaže, nekonečne točiaca sa minca vo vákuu, to, v čom nájdu harmóniu?**

Inscenačný tím

Preklad **Bohdana Sprušanská**
Réžia **Nataša Dojčáková** (3. Bc. KRD)
Dramaturgia **Ráchel Rimarčíková** (3. Bc. KRD)
Úprava **Nataša Dojčáková, Ráchel Rimarčíková**
Scéna **Bianka Radačovská** (2. Bc. KS)
Kostýmy **Nela Procházková** (2. Bc. KS)
Svetelný dizajn **Sára Krajčíová** (2. Bc. KS)
Produkcia **Maroš Kováč** (2. Bc. KDM), **Vladimíra Malčeková** (2. Bc. KDM)
Zvuk **Vladimír Slaninka**
Fotografie **Sonia Ščepánová**
Grafický dizajn **Nela Procházková**, **Sára Krajčíová**

Osoby a obsadenie

Účinkujú študenti 3. ročníka bakalárskeho štúdia
ON I. (Lars): **Daniel Zwach** (3. Bc. KH)
ON II. (Mag): **Tomáš Bognár** (3. Bc. KH)

Pedagogické vedenie

prof. Ingrid Timková, doc. Marek Majeský, ArtD. (KH)
doc. Marián Amsler, ArtD., doc. Miroslav Dacho, ArtD. (KRD)
doc. Ing.arch. Mgr. art. Ján Ptačin, ArtD., Ing. arch. Mgr. art. Michal Lošonský, ArtD. (KS)
Mgr. art. Iveta Konýčková (KDM)
Mgr. Zuzana Ďurčeková (KDM)

Na inscenácii spolupracovali

Manažérka Divadla Lab **Iveta Konýčková**
Manažér technickej prevádzky **Boris Adamčík**
Tajomníčka umeleckej prevádzky **Petra Kapustová**
Scénické svetlo **Michaela Pavelková, Martin Puškár**
Scénický zvuk **Jaroslav Demeter**
Stavba **Peter Zápražný, Martin Puškár, Jaroslav Demeter**
Rekvizity a garderóba **Francesca Balej**

Hráme na Ventúrskej
Premiéra: 07.06.2024
Dĺžka **60 minút, bez prestávky**

V predstavení sa používajú tabakové výrobky.
V predstavení sa používajú expresívne výrazy.
V predstavení sa používa dymostroj a stroboskop.
Predstavenie je vhodné pre divákov a diváčky od 15 rokov.
Bulletin zostavila Ráchel Rimarčíková.

VŠMU
LAB KAPLNKA
TB NADÁCIA TATRA BANKY
GoOut